

ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชนบท:
ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี



นางสาววิภาดา มุขนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

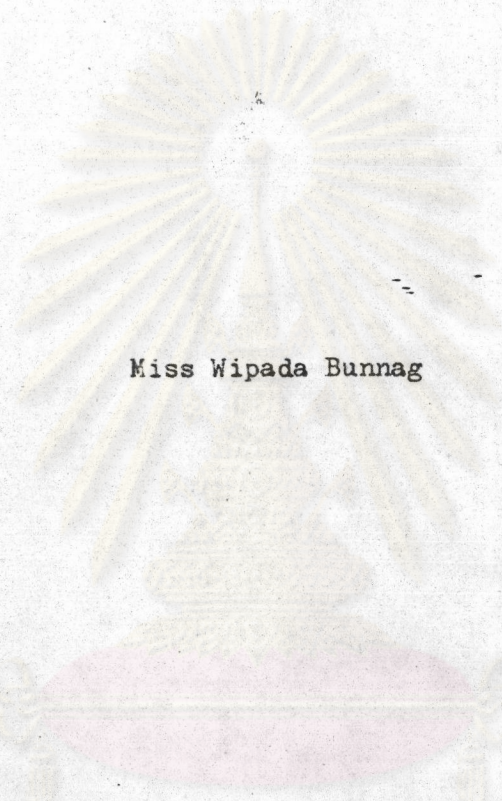
พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-142-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017297 117819286

THE RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNICATION AND POLITICAL
PARTICIPATION OF RURAL PEOPLE : A CASE STUDY OF
AMPHOE WARIN CHAMRAB, UBON RATCHATHANI



Miss Wipada Bunnag

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-142-3

วิชาดา บุนนาค : ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
THE RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNICATION AND POLITICAL PARTICIPATION
OF RURAL PEOPLE : A CASE STUDY OF AMPHOE WARIN CHAMRAB, UBON
RATCHATHANI) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประมะ สดะเวทิน, 118 หน้า

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชนบท
2. ปัญหาการสื่อสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชนบท 3. ความสัมพันธ์ระหว่าง
การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชนบท 4. ปัจจัยอื่นที่มีความสัมพันธ์ต่อการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชนบท 5. เปรียบเทียบอิทธิพลของสื่อบุคคลกับสื่อมวลชนต่อการ
มีส่วนร่วมทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ ประชาชนจำนวน 350 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage)
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
การทดสอบค่าที (t-test) และสถิติเอฟ (F-test) ซึ่งประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS/PC⁺

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการสื่อสาร เพศ อายุ และการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง
2. สื่อบุคคลกับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน



ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต วิชาดา บุนนาค
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

WIPADA BUNNAG : THE RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNICATION AND
POLITICAL PARTICIPATION OF RURAL PEOPLE : A CASE STUDY OF AMPHOE
WARIN CHAMRAB,UBON RATCHATHANI. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
PARAMA SATAWEDIN, Ph.D. 118 PP

The main purposes of this research were as follows: 1. to study the level of political participation of rural people 2. to study the problem of communication and political participation of rural people 3. to analyze the relationship between communication and political participation of rural people 4. to study other factors relevant to political participation of rural people 5. to compare the effect of personal media and mass media on political participation. The samples were 350 rural people. Questionnaires administered to all the subjects were used to collect the data. Percentage, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, t-test and F-test were employed to analyze the data. Data computation was processed through Statistical Package for the Social Science (SPSS/PC⁺)

The results of this study indicated that:

1. The level of communication, sex, age and educational attainments were not correlated to political participation.
2. There was no difference between personal media and mass media in correlating to political participation.

ศูนย์วิทยพัชวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต วิมาต บุนนาค
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา



หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของประชาชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

โดย

นางสาววิภาดา บุนนาค

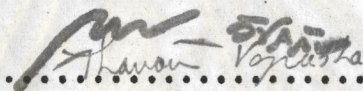
ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

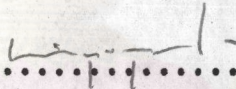
อาจารย์ที่ปรึกษา

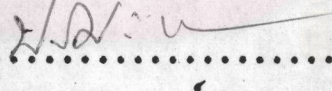
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน

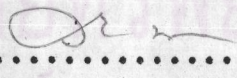
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์บำรุงสุข สีหอำไพ)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน)


.....กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร. ประมวดี สตะเวทิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้
คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด และ ศาสตราจารย์
บัวรุ่ง สุข สีหอำไพ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง
ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ช่วยกรุณา
ให้คำแนะนำทางคานสถิตที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ญาติพี่น้องและเพื่อน
ทุกคนซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

วิภาคา มუნนาค

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	31
4. ผลการวิจัย.....	36
5. สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	82
รายการอ้างอิง.....	89
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	102
ภาคผนวก ค.....	114
ประวัติผู้เขียน.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	37
2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	38
3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา.....	39
4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการสื่อสารกับเพื่อนบ้าน คอส์ปาคาท์.....	41
5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการสื่อสารกับพระภิกษุคอ สปีคาท์.....	42
6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการสื่อสารกับผู้ใหญ่บ้าน คอส์ปาคาท์.....	43
7	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการสื่อสารกับครูคอส์ปาคาท์.....	44
8	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการสื่อสารกับส.ส. ส.จ. ในเขต หรือ หัวคะแนน.....	45
9	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีวิทยุที่บ้าน.....	46
10	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฟังวิทยุ.....	47
11	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการฟังวิทยุคอส์ปาคาท์...	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความนานในการฟังวิทยุ.....	48
13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการซื้อหนังสือพิมพ์รายวันที่บ้าน.....	49
14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน.....	49
15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันต่อสัปดาห์.....	50
16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการขอนิตยสารอ่านที่บ้าน.....	51
17	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอ่านนิตยสาร.....	51
18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการอ่านนิตยสารต่อเนื่อง.....	52
19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเรื่องที่สื่อสารกับเพื่อนบ้านเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	55
20	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเรื่องที่สื่อสารกับพระภิกษุเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	56
21	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเรื่องที่สื่อสารกับผู้ใหญ่บ้านเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเรื่องทีสื่อสารกับครูในหมู่บ้านเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	57
23	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเรื่องที่เคยสื่อสารกับส.ส. ส.จ. ในเขตหรือหัวคะแนน.....	57
24	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฟังข่าวสารการ เมืองจากวิทยุ.....	58
25	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการฟังข่าวสารการ เมืองจากวิทยุต่อสัปดาห์.....	58
26	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ไม่ฟังข่าวสารการ เมืองจากวิทยุเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	59
27	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอ่านข่าวสารการ เมืองจากหนังสือพิมพ์รายวัน.....	59
28	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการอ่านข่าวสารการ เมืองจากหนังสือพิมพ์รายวันต่อสัปดาห์.....	60
29	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ไม่อ่านข่าวสารการ เมืองจากหนังสือพิมพ์รายวัน เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.	61
30	แสดงจำนวนและรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอ่านข่าวสารการ เมืองจากนิตยสาร...	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการอ่านชาวสารการ เมืองจากนิตยสารต่อเนื่อง.....	62
32	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ไม่อ่านชาวสารการ เมืองจากนิตยสารเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	62
33	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการไปเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร ครั้งล่าสุด (เมื่อวันที่ 24 ก.ค. 2531).....	63
34	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ไม่ไปเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งล่าสุดนี้เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	64
35	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ไม่ไปเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งล่าสุดนี้เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	64
36	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดครั้งล่าสุด (เมื่อวันที่ 20 ต.ค. 2533).....	65
37	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ไม่ไปเลือกตั้ง ส.จ. ครั้งล่าสุดนี้เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	65
38	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ไม่ไปเลือกตั้ง ส.จ. ครั้งล่าสุดนี้เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
39	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ทำให้ทราบนโยบายของผู้สมัคร ส.ส. และ ส.จ. เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	68
40	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ชักจูงให้ไปออกเสียงเลือกตั้งใ้มากที่สุด .	69
41	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับการไปเลือกตั้ง ส.ส.....	73
42	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับการไปเลือกตั้ง ส.จ.....	73
43	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการไปเลือกตั้ง ส.ส.....	74
44	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการไปเลือกตั้ง ส.จ.....	75
45	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษากับการไปเลือกตั้ง ส.ส.....	76
46	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษากับการไปเลือกตั้ง ส.จ.....	76
47	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.....	77
48	แสดงความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมืองระหว่างประชาชนเพศชายและเพศหญิง...	78
49	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
50	แสดงความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	80
51	แสดงความแตกต่างระหว่างคาสสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับสื่อบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการเปิดรับสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทาง การเมือง.....	81
52	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม รายได้.....	93
53	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อาชีพ.....	94
54	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สาเหตุที่เลือกสมัครเป็น ส.ส. หรือ ส.จ. เปรียบเทียบ กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	95
55	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ความเชื่อถือข่าวสารที่ได้รับจากบุคคลในหมู่บ้าน.....	96
56	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ความเชื่อถือข่าวสารที่ได้รับจาก ส.ส. ส.จ. หรือ หัวหน้า.....	97
57	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม บุคคลที่ไม่ต้องการสื่อสารควย.....	98
58	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สาเหตุที่ไม่เคยสื่อสารกับพระภิกษุ ผู้ใหญ่บ้าน ครู เพื่อนบ้าน ส.ส. ส.จ. หรือหัวหน้า เปรียบเทียบ กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
59	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สาเหตุที่ไม่ต้องการมีการสื่อสารระหว่างบุคคล เปรียบเทียบ กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	99
60	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งในการเปิดรับ สื่อบุคคลและสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชน.....	100

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย